



77

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DINU MOROIANU

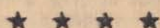
POLUL INTANGIBIL

EDITATĂ
DE REVISTA
ȘTIINȚA
TEHNICĂ



DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL



Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

— POLUL INTANGIBIL —

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Posturile române de televiziune trimit pe reporterul Andrei Bujor în emisfera australă spre a transmite de la fața locului momente din înaintarea spectaculoasă a unui val de frig. Ion Vilsan, meteorolog, a fost acela care a semnalat și a determinat să se trimită un reporter în această parte a globului.

În avoracheta ce-l transportă, telereporterul Andrei Bujor cunoaște pe profesorul Saratoga, vânător de animale în taiga, și pe inginerul agronom din Siberia, Igor Savciov. De asemenea mai face cunoștința fiicei profesorului Saratoga, frumoasa argentiniană Pepitta.

Avoracheta este teleghidată fals și în loc să aterizeze la Montevideo, în America de Sud, nimereste într-un loc straniu: o oază de verdeață înconjurată de un deșert de gheață.

„Guvernatorul” acestei oaze face călătorilor, prin intermediul aghiotantului său, un patagonez, o propunere cel puțin ciudată: să se considere prizonierii săi și să lucreze într-o mină de uraniu.

O parte din călători acceptă, alți, printre care și Andrei Bujor, pornește să înfrunte bariera de gheață și zăpadă, de viscoale și ger ce înconjoară pe distanță de mii de kilometri oaza de vegetație tropicală. În această aventură, grupa lui Andrei Bujor este gata să-și piardă viața, dar, printr-un gest inexplicabil, „guvernatorul” îi salvează de la moarte.

Apoi mai aflăm că cu ani în urmă un inginer sud-american a inventat o mașină de produs frig, pe care un trust i-a cumpărat-o nu pentru a o pune în practică, ci pentru a împiedica un trust concurent s-o utilizeze.

Inventatorul este atât de decepționat de această manevră, încât are un șoc nervos și în nebunia sa se gândește să distrugă actuala omenire pe care el o considera rea și neomenoasă și să „creeze” altă mai bună.

El instalează la Polul Sud mașina sa de produs frig și-și începe opera distrugătoare.

Valuri-valuri de frig înaintează zilnic cu cite 10 km spre emisfera boreală. Omenirea este profund neliniștită. Orașe și ținuturi întregi din sud sînt abandonate. Se pare că lumea trece printr-un cataclism care-i va pecetlui pieirea.



(Continuare din numărul trecut)

În aceeași noapte, Machiavel avu o explicație cu Pepitta :

— Mă iertați, signorina, se plimba el tacticos prin cameră încercînd să afișeze un aer independent, mă iertați, vă rog, că m-am prezentat la un rendez-vous pe care nu mi l-ați acordat... Dar așa-i în viață : nu-i pentru cine se pregătește, ci-i pentru cine se nimerește...

— Ne-ați urmărit de mult ? îl înfruntă Pepitta.

— Spre binele dv., signorina, și al lui don Alvarez, bineînțeles. Nici nu știu dacă trebuie să-i aduc la cunoștință că sinteți amestecată în toată afacerea asta sentimental-dramatică. S-ar infuria rău. I-ați strica liniștea, zău așa ! Însă vă dați seama, signorina, că ceea ce ați făcut este trădare ?

— Numește-o cum vrei !

— Îndrăgostiților trebuie să li se ierte mult, fiindcă mult au iubit ! ricană Machiavel, oprindu-se pe loc.

— Ce vrei să spui ?

— Îl iubiți pe telereporterul acela...

Machiavel rosti aceste cuvinte cu teamă parcă, iar privirile sale, care pînă atunci priveau fîntă în ochii Pepittei, acum căutau pieziș.

— Vorbeshi prostii ! Nu iubesc pe nimeni !

Machiavel deveni dintr-o dată extrem de vesel :

— Pe nimeni ? Nici pe telereporter ?

— Absolut pe nimeni ! Și nici pe dumneata, mai ales pe dumneata !

Declarația aceasta, departe de a-l dezamăgi, îl făcu și mai expansiv :

— Sint fericit, signorina, voi el s-o apuce de braț, dar argentineana se refugie în colțul opus, sint fericit că nu v-ați dat încă ni-mănui inima. Eu am răbdare, aștept, sper... Va veni ziua cînd mă veți prețui, cînd veți vedea cît sint de puternic, de nobil, de bun...

Apoi, deodată, fulgerat de-o bănuială :

— Și totuși nu cred... Mi s-a raportat tot ! Camerista dumitale ți-a luat bijuteriile, dar în același timp m-a prevenit și pe mine... V-ați întîlnit de cîteva ori... tête-à-tête¹. V-am lăsat nestingheriți ca să aflu cît mai multe... Vrei să fugi cu el, probabil ! Vă iubiți și aici nu puteți fi fericiți. Dar degeaba fugiți — valul de frig vă urmează oriunde, făcu el încă un pas spre Pepitta, și dacă nu vă dau drumul, n-o fac pentru că n-aș fi sigur de sfîrșitul vostru, ci pentru că te iubesc, signorina. Au trecut atîția ani de cînd te-am cunoscut, și fie-

¹ În intimitate (lb. fr.).

care an mi-a așîtat și mai mult pasiunea. Signorina, căzu el în genușchi, și fizionomia sa umilită avea aerul unui ciine bătut ce se tirăște la picioarele stăpînei, acordă-mi inima dumitale, fă-mă fericit și-ți va sta o lume la picioare. Puterea mea și divina dumitale frumusețe se vor uni pe veci în tot ce poate fi mai superb pe acest Pămînt. Istoria va începe cu noi și va sfîrși cu noi căci nimeni nu ne va întrece vreodată în măreție!

Pepitta îl privea cu un dispreț suveran.

Aproape că-i venea să-l izbească cu tocul pantofilor.

— Mă plictisești! Ridică-te! Pleacă! șopti ea cu buzele strînse.

Machiavel îi cuprinse picioarele cu brațele și încerca să i le acopere cu sărutări.

— Cere-mi orice, iubito, orice, mă înțelegi, dar fii a mea! Îți cerșesc această iubire, nu mi-o refuza! Sint în stare să fac orice pentru tine...

Pepitta căută să-și debaraseze pulpele de îmbrățișările pătimașe.

— Faci orice pentru mine? Orice?

— Jur că orice, își îngropă el obrazul într-un colț al fustei.

— Atunci eliberează imediat pe arestați!

Machiavel rămase perplex:

— Pe toți?... Chiar... pe... toți? bilbii el.

— Absolut pe toți!

— Și pe... telereporter?

— Și pe el!

Atunci Machiavel sări în sus. Fața i se schimonosi iar:

— Aha, urlă el amenințînd cu pumnul, ăsta ți-e visul: să-ți scapi amantul! Ei bine, Manitu, marele zeu al străbunilor mei, mi-e martor că le voi da drumul tuturor, numai lui nu! Telereporterul n-o să mai vadă lumina zilei. Ți-o jur!

Și, clătîniuindu-se ca beat, fugi pe ușă.

CAPITOLUL XV

Care va fi o surpriză pentru noi

— Imi permiteți să mă recomand: Igor Savciiov, detectiv din Verhoiansk!

Cel care spusese aceste cuvînte nu era altul decît binecunoscutul nostru Igor Savciiov, care se dăduse rînd pe rînd ba inginer cultivator de lăcuste, ba reprezentantul comercial al firmei „Holod”, ba meteorolog amator. De data asta, el se prezenta în noua sa calitate șefului teleredacției posturilor romine de televiziune.

În același birou era și Isabela Bujor, pe care Igor o adusese de la aeroportul Băneasa, unde se întîlniseră cu o oră mai înainte.

Ușa biroului se deschise, și în prag apărură meteorologul Ion Vîlsan, cu o telegramă în mînă. Igor îl văzu, îi întinase mîna și-l pofti să ia loc!

— Eu v-am chemat și-mi pare bine că ați sosit punctual. Gazda noastră, se întoarce la spre șeful teleredacției, o să ne scuze că am fixat tocmai acest birou ca loc de întîlnire. Dar n-am avut prea mult timp de pierdut.

Apoi, așezîndu-se la rîndu-și pe scaun, ceru șefului teleredacției să dea dispoziție ca nimeni să nu-i mai tulbure vreme de cel puțin o oră.

— Vedeți aceste fotografii? scoase el în sfârșit un teanc de poze din buzunar risipindu-le pe birou. Recunoașteți figurile?

Vilsan luă una:

— Da, e o prietenă... O argentineană... Dumneata însuși mi-ai comunicat că a dispărut în catastrofa aeriană a „Meteorului”.

— Exact! luă Igor fotografia și o puse deoparte. Să încep de la... început, dragii mei... În primăvara anului 1978, în taigaua siberiană a sosit un vânător străin... Un om cu părul nins, contrastând puternic cu chipu-i deloc îmbătrinit. Își spunea profesor Saratoga. Și eu sint un pasionat vânător, dar mai presus de toate îmi place profesia mea de detectiv: o ador! Nu știu, dar probabil din cauza unei „tare” profesionale, văd mereu în jur numai „afaceri senzaționale”. Intuitiv, cu acest „al șaselea” simț, „am mirosit” că prof. Saratoga e „un caz”. L-am urmărit îndeaproape. M-a intrigat în primul rând că nu ucidea nici un animal și că le prindea de vii, deși nu era nici director de circ și nici de grădină zoologică. Apoi am observat că vânătoarea nici nu-l pasiona. Ceea ce-l interesa erau observațiile asupra climatei și în special aduna date asupra unor fenomene particulare de frig... Nu vreau să înșir toate etapele cercetărilor mele. Vreau să vă expun numai concluziile la care am ajuns după aproximativ un an de cercetări în America de Sud. Am stabilit că profesorul Saratoga e una și aceeași persoană cu inginerul Alvarez y Sevilla, un inventator din America de Sud, care a înnebunit din pricina unor șicane făcute de mariile conerne.

Priviți aceste fotografii, le întinse el două. Aici e un om cu mustață mică neagră, după portul spaniol. Aici e altul cu barbișon și părul nins. Un fotograf mi-a rețușat clișeul persoanei cu barbă. Prin acest mic truc, am văzut că cele două persoane sint identice. Convingeți-vă și dv.!

Fotografiile trecură din mină în mină.

De asemenea, urmă el, am stabilit în mod neîndoios că signorina Pepitta Saratoga e fiica lui Alvarez y Sevilla și deci implicată a lui Saratoga.

Apoi întorcându-se spre Vilsan:

— Signorina Pepitta și-a întrerupt brusc studiile în Elveția, unde ai cunoscut-o dumneata, în clipa când a primit vestea internării tatălui ei într-un ospiciu de alienați mintali...

Și ducând mina în buzunarul interior al hainei:

— Iată o scrisoare care vă aparține. Este cea pe care v-am transmis-o la telefonul-televizor. Cred că Andrei Bujor trebuie să fie foarte supărat pe mine pentru trucul de care m-am folosit atunci... După ce i-am „sustras” scrisoarea, am șters-o repede din avorachetă căci îmi era frică ca Andrei să nu observe dispariția scrisorii din buzunarul său. De fapt am avut mare noroc... Dacă n-aș fi coborât atunci, înaintea lor, cădeam și eu în cursa profesorului Saratoga și m-aș fi aflat și eu, azi, prizonier la Pol... Apoi Igor le relată pe scurt mersul cercetărilor sale din America și, în sfârșit, concluziile la care a ajuns:

— Deci, la Polul Sud, există o instalație infernală căreia îi datorăm valul de frig ce amenință azi lumea. Niște demenți în captivi pe foștii pasageri ai avorachetei „Meteor”.

Cîteva secunde domni tăcere. Apoi Isabela întrebă:

— Crezi într-adevăr că pasagerii de pe „Meteor” mai trăiesc? Șeful teledacției se grăbi să răspundă, deși nesolicitat:

— Cu siguranță! Cel puțin pe Andrei Bujor nici nu mi-l inchi-pui altfel! E un om și jumătate. Nu se lasă el așa ușor biruit de împrejurări potrivnice!

Isabela se lumină în sfârșit la față:

— Un lucru mă întreb însă: de ce până în prezent nici un avion dintre cele trimise în căutarea avorachetei „Meteor” sau dintre cele ce zboară uneori deasupra Polului Sud spre a sonda atmosfera în vederea prognozei meteorologice n-a dat peste instalațiile inginerului Sevilla? Dar instalațiile moderne de radar...?

— Fiindcă inginerul are posibilitatea de a crea deviații avioanelor ce survolează Polul. O abatere de câteva sute de kilometri la stînga sau la dreapta face practic imposibil de reperat în condițiile de zbor de la Polul Sud, unde există aproape în permanență un plafon de nori compacți ce împiedică vizibilitatea solului.

Pe de altă parte, Polul Sud nu e încă des survolat. Avorachetele intercontinentale au altă rută. A fost, într-adevăr, bine ales din acest punct de vedere. Se află izolat în afara itinerariilor obișnuite ale transporturilor terestre, maritime sau aeriene. Polul Nord e mult mai frecventat. Apoi, lansînd de la Polul Sud valul de frig, Sevilla i-a dat un curs cît se poate de firesc. Nimeni n-avea cum presupune că un val de frig pornit de aci ar fi un fenomen artificial și nu unul cît se poate de natural. Fără sezisarea signorinei Pepitta n-am fi bănuît multă vreme, desigur, nimica...

Vilsan se mișcă în scaun. Ascultase pînă atunci fără să scoată nici un cuvînt.

Se vedea bine că era stupefiat mai cu seamă din cauza acelei părți din relatarea detectivului care dezvăluise filiațiunea dintre de-mentul inginer de la Pol și Pepitta.

— Signorina trebuie să se afle într-un greu impas, continuă Igor. De câteva ori a încercat să vă dezvăluie taina valului de frig și dacă tatăl ei n-ar fi luat-o imediat de la Paris cu el în „Meteor”, fără ca ea să se fi așteptat la aceasta, sînt sigur că ar fi sosit la București pentru a vă mărturisi tot ce avea pe inimă, încercă el să-l îmbărbăteze pe Vilsan.

Se făcu iar o pauză. Igor își strînsese fotografiile și le viri în buzunar. Apoi vorbi iar:

— Pînă acum întregul meu efort s-a concentrat în depistări. Am lucrat de unul singur, în cel mai mare secret, așa cum o cer canoa-nele meseriei mele spre a asigura succesul cercetărilor. Acum am dezlegat enigma. Problema ce se pune de acum încolo mă depășește.

— Mie mi se pare o chestiune foarte simplă! spuse șeful tele-redacției. Vrem să împiedicăm pe descrierii de la Polul Sud să-și continue nefasta operă; vrem să salvăm pasagerii „Meteorului”.

— Perfect! aprobă Igor. Dar crezi că-i simplu?

Vilsan, care se ținuse deoparte de discuție, interveni:

— Propun să cerem Uniunii interparlamentare sprijinul ei în această problemă. Să ne dea vase, avioane, oameni și în general tot ce e necesar pentru o campanie la Polul Sud. Sînt sigur că ne va ajuta. În fața unei forțe de asemenea proporții, nebunii de la Pol vor capitula.

Igor le făcu un semn să vină mai aproape:

— Fiindcă sîntem la capitolul destăinuirilor, să-l epuizez în in-tregime...

Apoi cu un aer de scuză:

— Vedefi, chiar de la inceput, de cînd mi s-a părut ciudată purtarea lui Saratoga în taigaua siberiană și am adus la cunoștința superiorilor mei impresia mea, depistările mele au fost urmărite și susținute îndeaproape de forul de resort din țara mea. Pe baza rapoartelor mele înaintate de superiorii mei Uniunii interparlamentare, s-a pornit încă de acum două luni o expediție de cucerire a Polului Sud. Expediția s-a făcut în cel mai mare secret spre a nu produce panică în omenire... Dar n-a reușit. De aceea se păstrează încă taina ei. Să fiu mai explicit :

La 20 septembrie 1979, dincolo de cercul polar austral, un convoi de tancuri și sanii elicopturate înaintau vijelios pe zăpadă spre sud... Era expediția creată de Uniunea interparlamentară...

Și deodată prima sanie, cea din frunte, explodează și sări în aer de parcă ar fi trecut peste o mină. A doua avu aceeași soartă. A treia încercă să oprească, dar totuși prea târziu. Abia a patra izbucni să frîneze. Cînd lungul șir al celor cîteva sute de vehicule încremeni în zăpadă și oamenii dădură buzna spre locul accidentului, fiecare individ care trecea dincolo de prima sanie exploda în mii de bucățele de parcă ar fi avut o bombă atomică în piept.

Generalul Spigler, care comanda convoiul, ordonă retragerea. La consfătuirea ce urmă, deciseră să trimită avioane în recunoaștere. Nici un avion nu s-a mai întors. Toate se prăbușeau din cauze necunoscute de cum treceau de paralela 72.

Atunci s-a dedus că demenții folosesc o armă de luptă nouă care distruge tot ce intră în raza sa de acțiune.

Experții chemați în grabă nu putură decît să constate că, datorită manevrării și declanșării de la distanță a unor energii nucleare dispuse ca un baraj de-a lungul paralelei 72, orice înaintare spre Polul Sud, terestră sau aeriană, era deocamdată imposibilă. Trebuiau găsite întii metode de apărare contra acestei arme, pentru ca abia după aceea să se încerce forțarea acestei zone mortale. În consecință generalul Spigler dădu ordin de retragere...

Așa se sfîrși primul asalt al Polului Sud, devenit astfel polul intangibil.

Cîteva minute nimeni nu scoase o vorbă. Și cu cît trecea timpul, cu atît fiecare își dădea mai bine seama de îngrozitorul pericol ce-l amenința.

CAPITOLUL XVI

*Care demonstrează cum o știință nouă,
întemeiată de un savant român,
deschide calea spre Polul Sud*

Motivul care au determinat ca expediția generalului Spigler să se facă în secret au fost simple :

În primul rînd era de dorit să nu se facă zarvă în jurul expediției pentru ca cei din Pol-city să fie luați prin surprindere. Dacă posibilitățile de radioteleviziune ar fi lansat în lumea întreagă știrea pregătirii acestei campanii, atunci demenții de la Pol ar fi fost preveniți, și elementul surpriză, pe care generalul Spigler conta atît de mult, n-ar fi intrat în joc (dar s-a văzut că Pol-cityul își luase din vreme măsuri de apărare, pentru orice eventualitate).

Pe de altă parte, valul de frig începuse să producă grave perturbații pe glob, și zilnic soseau din sud mii de refugiați ce-și abandonau casele și pământurile, uzinele și instituțiile, locul de muncă și țara natală. Totuși, necunoscându-se încă prea bine cauzele acestei calamități, toată lumea trăgea speranță că ea este numai temporară și că în curând fiecare se va întoarce acasă. Indicându-se adevărata cauză a valului de frig, s-ar fi produs poate o panică de nedorit în asemenea momente.

— Vă inchipuiți ce s-ar întâmpla într-un tren dacă pasagerii ar afla că mecanicul e nebun și nu ține seamă de semnalele de oprire din stații! argumentă un membru al Uniunii interparlamentare, și toată adunarea îi dădu dreptate.

Dar eșecul expediției agrava situația. Multă vreme, lucrurile nu mai puteau fi ascunse. De altfel începură să și circule diferite zvonuri. Cu toate că li se ceruse zăririștilor să nu acorde nici o atenție acestor zvonuri, cișiva, de dragul ineditului, se cam făcură ecoul acestor șoapte, iar unele posturi de radio difuzară câteva interviuri cu foștii soldați din expediția generalului Spigler. Cum însă soldații nu cunoșteau țelul final al expediției, ci doar accidentul de la paralela 72, datorită căruia s-au întors, chestiunea fu repede mușamalizată. Totuși personalități din ce în ce mai marcante cereau stăruitor explicații și nu se mai arătau dispuse să considere această chestiune ca o problemă „fabu“.

Se mai făcură câteva tentative prudente, izolate, în cel mai mare secret, de forțare a zonei dezagregante, de la paralela 72, dar ele nu dădură nici un rezultat. Dimpotrivă, la un moment dat, observatorii trebuiră să se ascundă în pripă la adâncime de cișiva metri sub pământ — unde barajul n-avea eficacitate — fiindcă cei de la Pol-city îl extinseră cu cișiva kilometri mai departe.

Aceste tatonări eroice constituiau un gest de abnegație anonim și spontan ce merita toată recunoștința umanității, dar, din păcate, nu fu eficient.

Totuși timpul n-ăștepta.

Și cine știe cum s-ar fi sfârșit acest dramatic episod din istoria omenirii dacă n-ar fi intervenit într-o zi un fapt nou. El dădu imediat un alt curs evenimentelor și evită, cel puțin pentru moment, haosul ce s-ar fi produs în mod neîndoios dacă lumea afla „adevărul-adevărat“.

Cum se întâmplă adesea în viață, dezlegarea unor fapte mari pornește de la lucruri mărunte, câteodată fără o legătură manifestă cu problema în cauză.

Într-o zi Vilsan avu ideea că, spre a se ajunge la Pol, ar putea fi folosite galeriile subpământene — de natură vulcanică sau de altă natură. Această idee se dovedi pozitivă, căci iată ce credea despre ea Nerva Tibu, cercetător principal al Institutului de speologie „Dr. Emil Racoviță“:

— Avântul luat de speologie — o știință relativ tină, cu o ramură și mai tină, biospeologia, fundamentată de savantul român Emil Racoviță — ne-a permis să întocmim hărți ale peșterilor, cavernelor și galeriilor subpământene croite de lava vulcanilor sau de scurgerea și infiltrațiile apelor de-a lungul mileniilor. E drept că pentru Polul Sud nu avem încă astfel de hărți, dar după ultimele cercetări — și-mi amintesc de un articol apărut nu de mult în „Tribuna speologică“ — este aproape sigur că subsolul Polului Sud trebuie să

fie brăzdat de o rețea de astfel de galerii de natură vulcanică, mai ales că la Polul Sud vulcani enormi în erupție există și astăzi, deciară în incheiere tinărul cercetător consultat de Vilsan.

*
*

Așa se explică cum, la cităva vreme după această convorbire, două elicoptere coborau prevăzătoare pe insula Petru I, cu două grade în afara blestematului baraj dezagregant de la paralela 72.

Pasagerii începură imediat cercetările și, potrivit calculelor făcute, dădură peste o peșteră care îi conduse în craterul astupat al unui vulcan stins de milioane de ani.

Aici cercetătorii se opriră. O parte urma să pătrundă mai departe în măruntaiele pământului, aita se întorcea la suprafață. Douăzeci și patru de inși, avînd printre ei și pe Nerva Tibu și Vilsan, aveau să pornească în lungă și riscantă călătorie subpămînteană spre a ajunge la Pol. Aveau de parcurs aproximativ 16 grade, deci mii de kilometri de drum orbecînd prin întunericul subpămîntean. După indicațiile date în grabă de cei mai renumiți speologi din lumea întreagă și potrivit unei hărți făcute mai mult din deducții, grupul acesta de sacrificiu trebuia să ajungă abia peste cîteva luni undeva în preajma instalației profesorului Saratoga dacă obstacolele de netrecut nu i se vor ridica în cale.

Pentru obstacole mai mici, expediția era înarmată cu aparate ultramoderne de sfredelit tuneluri, de aruncat în aer blocuri de piatră, de pompat apa etc.

Legătura cu restul lumii urma să se facă printr-un fir telefonic pe care expediția trebuia să-l lase pretutîndeni în urma ei¹. Cei care rămîneau pe insulă aveau misiunea de a recepta și a transmite mai departe veștile primite.

În momentul despărțirii celor două grupuri, în privirile tuturor se putea citi hotărîre și bărbăție, dar și o oarecare stringere de inimă. Avangarda aceasta de sacrificiu avea o misiune de care depindea viitorul omenirii!... Cei care rămîneau îi invidiau pe cei care plecau, bineînțeles cu o pornire sinceră de simpatie, pentru că toți înțeleseseră importanța istorică a sarcinii lor.

*
*

Grupul A.G. (avangardă) — așa se numea grupul pornit la drum, spre deosebire de grupul I.P. (Insula Petru), care rămăsese pe loc — se despărți și el curînd în două: o ceată de patru inși, printre care și Vilsan, o luă înainte, în recunoaștere, restul urmînd să vină la o distanță de cîteva ore. Echipa celor patru nu purta la ea decît strictul necesar de echipament pentru a putea înainta cu ușurință. Bagajele A.G.-ului fură de altfel de la plecare repartizate uniform celor 24 de oameni. Fiecare ducea în spinare 15 kg. Bineînțeles că din această cantitate cea mai mare parte o compuneau alimentele alese cu grijă spre a conține sub formă concentrată maximum de calorii posibile. De un lucru scăpaseră să-l mai care cu ei — altfel ar fi fost o problemă —, și anume apa!

Sub pămînt există o rețea de ape curgătoare poate mai vastă

¹ Deoarece sub pămînt undele radiofonice nu se propagă.

decît cea de la suprafață, și era exclus ca grupul nostru să nu găsească în drumu-i cantități îndestulătoare cu care să se aprovizioneze măcar la cîteva zile o dată.

Echipa cercetașilor era compusă din Ion Vilsan, geologul Ibraim El Oran din Teheran, speologul dr. Frederick Kuntze, de la Institutul de speologie din Frankfurt pe Main, și exploratorul arctic sovietic Ilya Papanin, unul dintre nepoții renumitului Papanin, care prin 1937 a petrecut doi ani pe un sloi de gheață în derivă la Polul Nord.

Singura încărcătură pe care o duceau era aceea a firului telefonic. Dar o bobină care conținea 100 km de fir nu cîntărea nici 1 kg, deoarece firul era fabricat dintr-un aliaj special care nu numai că-l făcea extrem de ușor și de elastic, ci și asigura o perfectă conductivitate electrică.

Primele zile, marșul a decurs conform prevederilor. Nici un obstacol nu li s-a ivit în cale. Galeriaile subpămîntene aveau în general o ușoară înclinație — între 30° și 50° — și coborau constant. Totuși nu se aflau la mai mult de 150—200 m sub pămînt, cel puțin așa susținea inginerul Franz Müller, operatorul topometric al expediției, specializat în măsurători miniere în bazinul carbonifer al Ruhrului.

Pereții galeriilor erau acoperiți cu lavă și cenușă, dar membrii expediției nu-și pierdură timpul pentru observații geologice, speologice sau paleontologice speciale.

Așa precum, de altfel, de mult se știa, întîlniră obișnuita faună a cavernelor subpămîntene, viețuitoare adaptate veșnicului întuneric, lipsite de ochi, în schimb cu receptoare senzitive la alte impresiuni decît cele luminoase, cu care se orientau destul de bine în mediul ambiant, căutîndu-și hrana, înmulțindu-se și ferindu-se de dușmani.

La sfîrșitul celei de-a patra zile de marș, galeria îi conduse într-o cavernă imensă cu enorme stalactite¹.

În centrul peșterii se afla un lac ce acumula apele unei pinze de apă subterană. Lacul avea spre sud o cascadă de scurgere. În noaptea aceea poposiră pe marginea acestui lac. Gustară apa: era apă minerală, încărcată cu apreciable cantități de sodiu și de oxizi de fier; de aceea avea chiar o culoare roșiatică.

Înaintaseră o sută de kilometri de la punctul de plecare, urmînd cu mici zig-zaguri calea sudului. Adîncimea la care se aflau era de 187 m.

A doua zi constatară că, în partea opusă locului unde poposiseră, lacul își scurgea apele întîi printr-o cascadă, apoi printr-un riu lat de cîteva metri și nu prea adînc, ce se continua într-o galerie destul de largă.

Montară bărcile de cauciuc și le lansară pe apă. Ideea fu excelentă. Curentul apei îi ducea cu o viteză de 4 km pe oră, fără ca ei să facă alt efort decît acela de a ține cirna. E drept că una dintre bărci fu străpunsă de un colț de stîncă, însă un petic de cauciuc pus la repezeală astupă repede gaura. Apoi riuul se adînci cu aproape un metru și jumătate, și primejdia stîncilor dispăru.

Cu bărcile înaintau extrem de repede. Făceau zilnic aproape 100 km. După o săptămînă de navigație, riuul curgea tot printre

¹ Turțuri pietrificați, rezultați din picături de apă prelînse de pe boltă.

galerii, care acum se îngustau mult. Membrii A.G.-ului dormiseră noapte de noapte în barcă fiindcă nu găsiseră nicăieri nici cel mai mic mal abordabil. Se plictiseră de această „croazieră“, cum o numeau ei ironic, și în convorbirile zilnice pe care le aveau cu grupul „I.P.“ îi asigurau mereu pe cei rămași în exterior că n-au de ce să-i invidieze fiindcă pînă în prezent expediția lor e „călătorie de plăcere“ și nicidecum o palpitană aventură subpămînteană.

Inginerul Franz Müller, topometristul expediției, îi anunță intr-o zi că trecuseră de paralela 72. Se aflau acum la cca. 800 m sub pămînt. În minele din Transvaal¹, la această adîncime minerii lucrează la o temperatură foarte ridicată, fiind stropiți continuu cu apă spre a se răcori.

Dar prin galeriile prin care treceau ei, temperatura oscila între plus 23 și 24 de grade², iar apa era căldicică, numai bună de îmbăiat.

Grupul „A.G.“ nu mai avea avangardă. Bărcile mergeau una după alta, din ultima derulîndu-se de pe mosor firul telefonic. Din cauza monotoniei, membrii expediției începură să dea extensiune însemnărilor din „jurnalul“ pe care-l țineau.

Iată un fragment din jurnalul ținut de Ion Vislan.

*
* * *

„Inaintam tocmai printr-un defileu îngust, nu mai lat de 2 m. În sus nu se vedea nici un plafon, deși proiectam lumina puternică a bateriilor. Deodată simțirăm senzația pe care o ai în scrînciob atunci cînd roata te înalță. Un fel de gol la stomac. Observaram că pereții defileului nu se mai deplasau orizontal în fișa de lumină a proiectoarelor, ci vertical!...

Un muget surd începu să clocotească undeva departe.

— Toată lumea pe fundul bărcilor! am strigat, știind că numai așa ambarcațiunile, care începură să salte pe apă în chip periculos, vor dobîndi oarecare stabilitate.

Nivelul apei se urca cu iușeală din ce în ce mai mare. Pe măsură ce urca, pereții se îngustau, și în curînd văzurăm cu îngrijorare că ne aflăm într-un fel de puț circular cu un diametru de cîțiva metri.

«Dacă acest puț este astupat la capăt și nivelul apei va crește mereu, nu vom fi striviți de plafon și înecați în cele din urmă?» — mă gîndeam în acele momente. Pe de altă parte, apa începuse să devină din ce în ce mai fierbinte. În curînd simțirăm prin fundul de cauciuc al bărcii că apa ne frige tălpile. Nimeni n-avea timp să coboare un termometru în apă, dar era sigur că temperatura ei se apropia de punctul de fierbere, deoarece aburi străvezii începură să se degaje la suprafață.

Urcam cu o viteză tot mai sporită, atingînd alura unui ascensor. Ca și cum ne-ar fi ghicit gîndurile, hidrologul nostru, Aleksî Ivanovici, ne liniști:

— Nu vă temeți, nu ne vom strivi de nici un tavan pentru că

¹ Africa de sud.

² Hidrologul expediției punea acest fapt pe seama calotei de gheață de zeci și sute de metri grosime ce acoperă Polul Sud și din topirea căreia provenea, probabil, prin scurgere, rețeaua de apă subterană pe care o parcurgeau.

nu există un astfel de tavan; urcăm cu o viteză prea mare ca să poată fi un «bușon»¹ la capătul acestui «sifon». E liber acest capăt, de aceea aerul se evacuează total, și nivelul apei crește atît de repede.

— Dar presupunînd că..., se încăpățînă Franz Müller să co-bească.

— E absurd! Totuși și în acest caz aerul comprimat de nivelul apei, neavînd pe unde ieși, va fi frîna cea mai bună care să oprească apa de a se urca mai sus de un anumit nivel.

— Pînă una alta, mie mi-e frică să nu se «topească» bărcile noastre! mormăi Ilya Papanin înfuriat parcă pe un asemenea gînd năstrușnic.

— Cauciucul acesta este special fabricat spre a rezista atît la temperaturi înalte cit și la cele joase. Își păstrează absolut toate proprietățile sale de la -100° la $+150^{\circ}$, îl linișți speologul Kuntze.

— Hei, strigă cineva din barca cu mosorul telefonic, s-a rupt firul!

Intr-adevăr, datorită vertiginoasei curse și a faptului că firul se va fi agățat de cine știe ce ieșitură a pufului, el se rupsesese.

Acest fapt era, pentru un moment, una dintre cele mai neplăcute surprize și, în orice caz, ireparabil. Am văzut că toți s-au grăbit să și-l noteze pe loc în jurnalele lor personale. Însă el a fost și punctul culminant al acestei străni întîmplări pentru că puțin după aceea apa debordă într-o grotă enormă în mijlocul căreia se găsea gura pufului prin care trecuserăm noi.

Cînd ne-am văzut iar pe «mal», am sărit cu cea mai mare nerăbdare din bărci, căci — la drept vorbind — fierbințeala ce ne frigea tălpile nu prea ne dădea ghes să mai stăm în ambarcațiuni. Operatorul nostru topometric își montă trepiedul pentru niște măsurători, iar speologul și chimistul o porniră în recunoaștere pe o galerie ce se deschidea spre sud.

Pe toți ne stăpînea o bucurie imensă. E drept că scăpaserăm dîntro situație periculoasă, dar cînd îl văzurăm pe Ibraim El Oran că rîde în gura mare fiindcă apa se retrăgea din peșteră, dispărînd pe gura pufului central, mi-a părut și mie bine că bietul om își descărca nervii prea încordați în ultima încercare. În orice caz, un om atît de liniștit ca Franz Müller începu imediat să hohotească și el și să strige:

— Sintem aproape de suprafață, băieți! Mai avem 100 m pînă la zăpadă.

Și rizi...

Ca un făcut, Papanin începu și el să ridă țînîndu-se cu mîinile de burtă. Apoi ceilalți, unul cite unul, porniră și ei să hohotească. Cum risul e... molipsitor, m-am pomenit și eu că-l imit.

Și rizi... și rizi...

Ibraim începu să sughită și rîdea înainte. Franz Müller se împiedică de picioarele trepiedului și răsturnă aparatul, dar, în loc să se supere, se ridică și, rîzînd mai cu foc, începu să adune lentilele sparte ale lunetei.

Clătînîndu-mă ca beat, m-am așezat pe nisip, lingă o stalactită. Din ochi îmi curgeau lacrimi de atîta ris. Încercam să mă stăpînesc și nu puteam. Ibraim sughifa atît de rău, încît ar fi trebuit să-i

¹ Dop.

plingi de milă, pe cînd noi, la fiecare sughiț de-al lui, rideam ca proștii, tot mai încințați. Chiar cînd bietul de el leșină și căzu peste bordul unei bărci, noi tot ne continuăm risul.

În acel moment, Jean Beranger, chimistul nostru, reîntorcîndu-se în grotă, urlă :

— Repede afară, fugiți pe aici! ne arată el o galerie pe care să apucăm.

Cînd văzu că unii stau pe gînduri, se repezi și-i împinse violent în galerie. La urmă mai rămăsese Ibraim leșinat, căzut într-o barcă. Beranger și Tibu se repeziră și, ridicîndu-l porniră cu el spre galerie. Nu făcură nici doi pași că Tibu începu să ridă și el... Așa, rîzînd, cărară totuși pe bietul Ibraim și ne ajunseră din urmă.

— Înainte! urlă Beranger. Ce stați?

Înînd încă în ris, pornirăm mai departe. După circa zece minute de mers, unul dintre noi întrebă :

— Dar unde ne duci? De ce am părăsit grotă în graba mare?

Beranger se opri răsufliînd greu și ne spuse :

— Dacă mai stăteți cîteva minute în grotă, plesneți cu toții de ris!

— Nu știu ce s-a întimplat cu noi! mormăi Papanin.

— Ați inhalat protooxid de azot, gaz ilariant. Asta a fost! ne explică Beranger.

Abia atunci ne dumirirăm.

— E un gaz periculos, continuă chimistul. Intoxicarea cu protoxid de azot poate duce la asemenea stări de paroxism, la o astfel de excitare a sistemului nervos încît să provoace chiar moartea...

— Da, încep și Ibraim să-și vină în fire, acum îmi amintesc că, după ce s-a retras apa și m-am dus să-i măsoz nivelul, am simțit un miros special ieșînd din gura puțului!...

Trebuie să ne punem măști și să mergem să ne adunăm lucrurile din grotă! decise Beranger".

*
* * *

Alt fragment :

„Locurile prin care trecem constituie farmecul paleontologilor și geologilor, ca să nu mai vorbesc de speologi. Zilnic descoperă lucruri noi și interesante care, pretînd ei, vor «revoluționa» științele respective. Păcat că n-avem timp. Scopul nostru este altul, nu de a aduna date științifice. Dacă însă vom scăpa cu bine din această mare încercare, ne-am propus o întoarcere în aceste locuri, mai ales că ieri s-a petrecut un fapt ciudat: dintr-o peșteră s-au auzit un fel de mirînturi și zgomote ca de animale ce tropăiesc în fugă. Cînd am ajuns la fața locului am găsit colți de mamut și desene cu cărbune pe pereți, dar nu erau trasate decît niște suprafețe geometrice neregulate. A fost locuită de oameni primitivi cîndva această peșteră din măruntaiele pămîntului? Ce animale au fost acelea care au fugit la apropierea noastră? Urmele lor nu le-am putut distinge din cauza solului tare de silex. Am filmat și am lăsat toate intacte la locul lor cu gîndul, cum am mai spus, că vom mai reveni pe aceste meleaguri“.

*
* * *

Altul :

„În sfârșit am ieșit la suprafață. Sintem la paralela 73. Deci mai avem cincisprezece grade până la polul intangibil. Imprejurarea aceasta ne e de mare folos și ne ușurează mult restul călătoriei, plus că o reduce și ca durată. De demenții din «oază» nu mai avem de ce ne teme căci sintem de partea cealaltă a barierii de la paralela 72“.

*
*
*

„După măsurătorile lui Franz Müller am parcurs încă cinci grade. Bărcile noastre le-am transformat în săni și le-am pus elice. Pilele atomice, pe care le-am luat pentru luminatul subteran și de care acum ne putem dispensa, ne dau energia necesară propulsării“.

*
*
*

„Pe toți ne muncește ideea că ar trebui să intrăm într-un fel în legătură cu grupul «I.P.». De când s-a rupt firul telefonic n-am mai comunicat în nici un fel. Avem aparat de radio, dar nu vrem să-l utilizăm pentru ca cei doi din oază să nu intercepteze cumva mesajul nostru.

Vrem să-i luăm prin surprindere. Elementul acesta ne va da superioritatea pe care altfel nu o avem“.

CAPITOLUL XVII

Sau asaltul final al Polului intangibil

Aici trebuie să întrerupem extrasele din jurnalul de zi al lui Vilsan — oricît de mult am regreta că sintem siliți să procedăm astfel — și să vedem ce s-a întimplat în restul lumii.

În luna iulie a anului 1980 — și anume într-o sîmbătă, în 17 —, posturile de radioteleviziune din întreaga lume lansau un apel ciudat, sfîșietor, străbătut de deznădejde și panică, un repetat strigăt de ajutor sugrumat de ghearele ascuțite ale morții.

La fiecare jumătate de oră porneau cu viteza fulgerului în întregul univers semnalele S.O.S. date de miile de posturi de emisiune oficiale sau de amatori de pe tot globul, urmate apoi de chemarea făcută în toate limbile și dialectele de pe pămînt și adresată tuturor oamenilor de curaj din orice colț al planetei noastre.

Ascultătorii, cu inima strînsă, urmăreau îngrijorați aceste emisiuni care, de altfel, îi însoțeau pretutindeni: pe străzi, difuzoare uriașe le revărsau peste torentul de pietoni și mașini; în avorachete și elicoptere-taxi, în metrouri și trenuri, în cabinele transatlanticelor sau în ascensoarele zgîrienorilor uriași, unde apelul era ațîșat la loc vizibil, pretutindeni el îi aducea aminte de groaznica amenințare ce plana asupra întregii omeniri.

În timpul nopții, reflectoare uriașe proiectau pe ecranul norilor ca pe un imens zid cuprînsul dramaticului S.O.S.; ziua, el era expus pe geamul tuturor vitrinelor. Pe panourile uriașe rezervate publicității cinematografice, în locul diapozitivelor multicolore cu imagini impresionante din filme, nu vedeai decît literele negre ca un coșmar ale teribilei chemări.

De altfel toate localurile de distracție se închiseseră. Chiar și la

stadionul olimpic de antrenament din Pekin, unde altădată aflai la orice oră din zi sau din noapte sute de mii de spectatori urmărind desfășurarea pregătirilor în vederea Olimpiadei, nu mai era țipenie de om.

Cui îi mai ardea de sport sau teatru? Doar cîțiva mari maestri — pe care de altfel unii îi invidiau pentru calmul lor, iar alții îi considerau pur și simplu niște nesimțitori — jucau, adincoți în gînduri, partide interminabile de șah prin televiziune, deoarece locuiau la depărtări de mii de kilometri unii de alții.

Și mai erau copiii, care se bucurau că școlile fuseseră închise încă din primăvară și că de atunci se aflau într-o neîntreruptă vacanță — ce, după toate probabilitățile, urma să se prelungească încă multă vreme.

Părinții, în schimb, de cite ori îi mingiau pe creștet, își spuneau în gînd: „Sărmani copii, ce-o să se întîmple cu voi?”. Iar mamelor adesea li se umpleau ochii de lacrimi la gîndul soartei triste ce-ăștepta pe bieții copilași.

Și cum să nu te cuprindă disperarea, cînd apelul glăsuia așa:

„S.O.S.”¹

Pămîntul nostru cu întreaga sa omenire și civilizație se află în pericol de moarte. În scurt timp, orice suflare vie va îngheța pe planeta noastră. Frigul de moarte al spațiului cosmic va acoperi sub lințoliul său groaznic actuala lume, cu tot ce a produs ea, bun și rău.

Avem nevoie de un corp de voluntari gata să-și dea oricînd viața într-o ultimă încercare de a salva globul nostru terestru de la pieire.

Momentul prin care trecem este unic în istoria omenirii și el este poate și momentul ei culminant.

Cei ce se decid să ne salveze vor fi pionierii și martirii umanității.

Inscrieți-vă în corpul voluntarilor!

Salvați omenirea de la dezastru!

C I P S O

(Comitetul internațional pentru salvarea omenirii)²

Dacă aruncaî numai o scurtă privire asupra edițiilor speciale ale marilor ziare, care apăreau din oră în oră și se împrăștiau din avion deasupra orașelor, panica te cuprindea și mai tare.

Iată, bunăoară, un reportaj din „Steaua nordului” nr. 187.543, semnat de Olaf Fiordsen și intitulat:

„DEȘERTUL DE GHEAȚA DE LA TROPICE

Am fost martorul uneia dintre tragediile obișnuite azi la tropice. Valul de frig ce amenință omenirea face ravagii pretutindeni, dar nicăieri nu m-a impresionat atît, fiindcă nicăieri acțiunea colosalei sale puteri destructive nu e mai spectaculoasă ca la tropice.

Probabil că grupulețul de insulițe Mururoa din grupul mai mare

¹ S.O.S. = inițialele tradiționalului apel lansat de vasele maritime, prin telegraf, la începutul secolului al XX-lea și care în englezește înseamnă: Save our Souls (Salvați sufletele noastre).

Acest semnal a fost adoptat la conferința de la Berlin în 1906 și de atunci el a fost întotdeauna lansat pe unda de 600 m, undă internațională de veghe, de cite ori o navă se afla în primejdie.

de insule denumit Gambiera, care la rindul său face parte din arhipelagul Pomotu — sau Tuamotu, cum i se mai zice — din Oceanul Pacific, nu vă este prea bine cunoscut. Nici nu se evidențiază prin ceva extraordinar. Situate în emisfera australă, cam între 21° și 31' latitudine și 139° longitudine vest de Greenwich, aceste 24 de insulițe ce alcătuiesc grupul Mururoa sînt caracteristice pentru întreaga regiune a Polinesiei; abia se înalță cu cîțiva metri deasupra mării, străjuite de un briu de cocotieri. Dispuse în formă elipsoidală, ele închid în mijloc un ochi de mare cu diametrul maxim de vreo 20 km și cel minim de 10 km. Uscatul este deci un fel de dig nu mai lat de 4 km în partea sa cea mai largă ce se întrerupe în cîteva locuri, între insule, acolo unde reeful de corali s-a deschis și lasă să pătrundă în golful din interior apa mării.

Darwin susține că asemenea atoli s-au ridicat pe craterele vulcanilor stînși din Pacific.

Coloniile de corali (mărgean, cum li se mai spune) au năpădit buzele acestor cratere abia apărute pe fundul mării și, în decurs de milioane de ani, suprapunîndu-se unele peste altele, s-au tot înălțat pînă au depășit suprafața oceanului. Praful taifunelor, nisipul valurilor, algele cărăte milenii de-a rindul de curenții maritimi peste aceste bariere de corali au prilejuit apariția primilor mușchi, apoi păsările au adus în escrementele lor semințe de plante, și, încetul cu încetul, insulele s-au acoperit de vegetație.

Pînă în 1790, aceste insule erau locuite numai de cîteva familii de băștinași, care trăiau din pescuit și din generoasele nuci de cocos ale insulelor de acest fel. Dar în acel an, un grup de marinari răzvrătiți de pe o corabie engleză fură debarcați pe atol. Femeile indigene au avut grijă de ei. Polinezienele sînt prietenoase și frumoase. Natura e splendidă. Deși în 1800 mai exista doar un singur supraviețuitor din grupul marinarilor răsculași, cei 500 de locuitori de azi ai acestui arhipelag sînt urmașii acestui amestec de singe.

Împreună cu ei am fost martorul cruntei tragedii. Valul de frig urma să ne atingă ieri, 16 iulie, la ora 10 dimineața. O duzină de elicoptere de mare tonaj așteptau să ne luăm zborul, dar noi nu voiam să părăsim insula înainte de a vedea cu ochii noștri dezastrul.

Și, bineînțeles, ei n-a întirziat să vină. Pe la 8 dimineața, peisajul atolului mai era așa cum îl știm cu toții; vegetație luxuriantă cu papagali multicolori ce zboară prin copaci; în lacurile și iazurile insulei lotuși, iar pești exotici de cele mai bizare forme colorați și drapați zbenguindu-se în ape limpezi ca cleștarul.

Și deodată apar primele semne ale cataclismului: un vînt rece prinde să sufle increșînd fața lucie a apelor clare; palmierii de pe țărîm se apleacă sub briza puternică; marea începe să urle; talarurile ei cresc înfricoșător; soarele dispăre; o ploaie deasă curge din cer; vîntul suieră din ce în ce mai aprig; păsările se ascund în frunziș; pirogele pescarilor saltă furioase priponite la țărîm; din senin începe să ningă... Fulgi mari albi... Nimeni n-a mai văzut așa ceva! Copiii aleargă să prindă steluțele reci în palmă.

Zăpada se așterne repede, schimbînd cu desăvîrșire fața locului.

Peste trei ore, temperatura a scăzut la — 15°. Papagalii cad morți la picioarele arborilor seculari, ale căror frunze încep să atirne ca opărife.

Pe fața lagunei inferioare, o pojghiță de gheață se întărește treptat, de la mal spre centru, lăsînd doar în mijloc un ochi îngrijorat deschis spre cer.

Cînd totul se terminase, cînd mai rămăsese un singur elicopter care aștepta pe ultimii mururoieni ca să-și ia zborul, o gardă de onoare compusă din băștinași a scos o ghirlandă de flori păstrată la temperatura constantă și, după ce a sărutat petalele, a aruncat-o pe o moviliță de omăt. Era ultimul salut, supremul omagiu lăsat pe un mormînt — căci altcum nu i se mai putea spune atolului.

După o oră de zbor, pilotul ne-a arătat jos, sub noi, mică și pierdută în imensitatea oceanului, faimoasa insulă Tahiti, supranumită «Insula paradisului» sau «Raiul pe pămînt». O priveam cu ochii înlăcrimați și socoteam în gînd cite zile au mai rămas pînă s-o cuprindă și pe ea primele iceberguri pe care le-am zărit în larg cînd elicopterele noastre și-au luat zborul din atolul Mururoa.

Aici se încheia reportajul din „Steaua nordului”.

* * *

De fapt ziarele și posturile de televiziune transmiteau neîncetat informații privind mersul valului de frig. Unele dintre ele, în împrejurări normale, ar fi părut chiar nostime.

Bunăoară postul Terra Nova, ca să mai descrețească frunțile abonaților săi, a transmis odată o imagine rară: splendidul oraș Rio de Janeiro îngropat sub zăpadă, iar un grup de schiori, ultimii locuitori ai orașului părăsit, dînd peste un urs alb ce dormea în frigiderul unei garsoniere cochete de pe bulevardul Rio Grande.

Adevărul era însă tragic: între America de Sud și Africa, Atlanticul înghețase și-l puteai trece cu piciorul. Pampasurile roditoare ale Argentinei luaseră aspectul unor imense tundre înghețate. Porturi internaționale cu trafic bogat fuseseră abandonate și pacheboturile prinse în capcană pîrîiau din încheieturile nîtuite, în strînsoarea necruțătoare a gheții. Orașe înfloritoare, cu o viață tumultuoasă pînă atunci, uzine ultramoderne puse în mișcare prin energie nucleară, complexe agrozootehnice cu care se mîndreau statele respective fuseseră evacuate, rînd pe rînd, în nord.

Emisfera australă părea definitiv condamnată. Valul de frig înainta spre ecuator. În marile porturi ale lumii din emisfera boreală, sute de vapoare cu refugiați din sud descărcau zilnic o mulțime năucă și nenorocită, care sosea de prin junglele africane, din delta Amazonului sau din marile insule Borneo, Sumatra și Noua Guinee, de unde primiseră ordinul să se imbarce spre a se pune la adăpost, deoarece valul de frig urma să se abată și pe-acolo.

Cea mai mare parte a emisferei australe fusese lovită de îngheț și de aceea, practic, aproape nu mai era locuită.

Și animalele sălbatice care scăpaseră cu viață se refugiaseră în nord. Nu era o raritate să vezi girafe în pustiul Saharei. De-a lungul coastei de nord a Africii, lei urlau în fiecare noapte infomețați, iar turme de antilope și gazele masate pe marginile canalului de Suez îl treceau înot, luîndu-se după maimuțele gălăgioase ce-și căutau exodul.

Apele mărilor și ale oceanelor boreale cunoșteau o fabuloasă afluență de pește. Bancuri de milioane de tone părăsiseră mările sudului devenite prea reci, rătăcind pe albia curenților mai calzi din

nord. Cit despre păsările din țările calde, mulțimea lor întuneca cerul când pornea spre nord și constituia un obstacol și o sursă de accidente grave în navigația aeriană.

Dar poate că nimic nu era mai uluitor decît spectacolul dezolant al bursei din Chicago — cea mai mare bursă din lume. De luni de zile, porțile ei stăteau închise. Nici șipenie de om nu călca pe culoare sau în imensa hală de cotaie a acțiunilor. Pe cine l-ar mai fi interesat un asemenea „sport“? Toate acțiunile scăzuseră catastrofal. Crahul teribil prin care trecuse bursa se vedea din faptul că pardoseala uriașei hale era acoperită de un strat gros de acțiuni fără nici o valoare pe care le aruncaseră posesorii lor și în care picioarele îi se infundau pînă la glezne.

În țările nordice, oamenii nu mai pridideau încercînd să facă față situației: să asigure refugiaților cazare și alimentație, să suplinească materiile prime aduse pînă atunci din sud cu altele procurate exclusiv din nord spre a realiza totuși planul de producție și să mențină cit de cit moralul în masele cetățenilor.

De aceea acest apel, deși deznădăjduit, a produs un oarecare revirement în omenire: era primul semn că lumea nu se mai mulțumește să se retragă din fața valului de frig și apoi să stea cu brațele încrucișate și să se lamenteze, ci s-a hotărît să întreprindă în sfîrșit ceva, că trece la acțiune, la luptă cu stihiiile naturii.

Dar cum s-a ajuns la acest apel? Cum s-a hotărît să se dea pe față marelui secret?

Cînd cei de pe insula Petru au constatat că legătura telefonică cu grupul subteran s-a întrerupt au presupus — cum era și firesc de altfel — că se întimplase o nenorocire cu A.G.-ul.

Imediat o echipă a pornit ghidată de fir. Ea a călătorit exact ca și primul grup și la capătul „croazierei“ a dat de firul telefonic rupt. A mai înaintat cîteva zile, apoi s-a întors, negăsind nici o urmă. N-avea de unde ști că grupul precedent nimerise pe riul subteran într-un moment cînd apele acestuia urcau din cauza unui „sistem de vase comunicante“ naturale care își regla nivelul în mod periodic după debitul cine știe cărei surse acvatice.¹

Cînd s-a aflat de eșecul expediției subterane, o nouă consfătuire a Uniunii interparlamentare a decis ca de data asta să se dea cărțile pe față.

— Nu mai e cazul să ținem secret un fapt care ne depășește. Propunem să lansăm un apel deschis, să explicăm tuturor întreaga gravitate a situației, să luăm vîlul de pe ochii lumii și să cerem întregii omeniri să-și dea concursul pentru salvarea civilizației noastre! Încheie Igor Savciiov scurtul, dar cuprinzătorul său raport finit în fața comisiei speciale a Uniunii interparlamentare.

Generalul Spigler anunță că experții experimentează un aparat care să neutralizeze o porțiune din barajul dezagregant de la paralela 72, așa că, dacă i s-ar da un corp de armată corespunzător, de data aceasta se face forte să cucerească „Polul intangibil“.

Se decide atunci lansarea impresionantului apel. În cîteva zile, numărul voluntarilor fu atît de mare încît birourile de înscrieri fură închise.

Trei divizii de voluntari din lumea întreagă porniră la 30 iulie

¹ Fenomen cunoscut de exploratorii cavernelor subpămîntene sub denumirea de „sifon“.

1980 către Polul Sud, imbarcate pe cele mai formidabile avorachete intercontinentale de mare tonaj. Un convoi de vase de mare viteză pornea pe urmele lor cu rezerve de oameni și armament.

Fiecare stat se simți onorat să contribuie cu ceva la acest singular război din istoria omenirii. Cele mai perfecționate aparate și cei mai mari specialiști și-au dat concursul în cea mai stranie și distrugătoare luptă ce a avut loc cindva pe pământ. Lumea privea cu inima strinsă pe vitejii care porneau să infrunte moartea pentru a salva de la pieire restul omenirii. O solidaritate unică în istoria civilizației noastre străbătea sufletele tuturor. Atît finlandezul din Helsinki, care își avea singurul fiu angajat în corpul expediționar, cît și chinezoaica din Șanghai, al cărui soț plecase ca pilot de cursă lungă intercontinentală în această încăierare, urmăreau cu inimile strinse, dar și plini de mîndrie și speranță ultimele știri despre cei dragi. Și de cîte ori negrul din Alger care a primit o veste de la un prieten din corpul expediționar nu s-a grăbit să stabilească legătura cu o persoană din Teheran spre a-i transmite cele comunicate de logodnicul ei!...

De mult nu mai cunoscuse omenirea un reviriment al sentimentelor nobile atît de puternic ca în acele zile! Și de mult nu mai vibraseră sufletele oamenilor atît de sincronic! Ţelul unic ce-i însuflețea făcea ca aceste clipe — care în caz de eșec puteau fi și ultimele clipe ale omenirii — să capete un conținut înălțător, purificator, dovedind că natura umană este totuși superioară chiar dacă pînă atunci n-a meritat pe deplin, uneori, acest calificativ.

*
* *
*

Pe cît de interesant este să știm cum reacționa omenirea în aceste momente cruciale pentru destinul ei — și mai ales să observăm aspectele cele mai semnificative ale acestei situații unice pe glob —, tot atît de important este să urmărim și pe eroii noștri de la Pol-city, despre care n-am mai avut vești de mult.

În celula sa, Andrei Bujor își ducea monoton zilele în tovărășia celor doi ingineri: Dickson și Steinberg. Era de mult închis și, dacă la început a sperat că Pepitta va reuși să-i strecoare vreo veste, după cîteva luni de așteptare zadarnică și-a luat nădejdea.

Într-o zi fură vizitați de Machiavel. A intrat neînsoțit de gardieni. Avea o înfățișare calmă. Lui Dickson și Steinberg nu le aruncă decît o privire fugitivă. Se opri în fața lui Andrei:

— Ai văzut, vorbi el moale, dacă te-ai săturat de bine?

Andrei se ridică de pe pat într-o rină:

— Nici aici nu-i rău! vru el să facă pe nepăsătorul.

— Ascultă, ticătosule, se ridică Dickson în capul oaselor, mai ai de gînd să ne fii mult aici? Bestia de Sevilla va plăti scump dacă ies!

— N-ai grijă că aici ți-or putrezi oasele! făcu Machiavel cinic. Steinberg, nemaiputîndu-se abține, trînti o înjurătură grosolană. Machiavel zîmbi — cu surisul acela perlid ce-i era caracteristic — și, ciocnînd cu degetul în pereții celulei, adăugă:

— De mîine voi instala în vecinătatea celulei voastre un proiector special de raze Roentgen și un ecran. Voi stînge lumina aici în celulă. Razele vă vor străbate zi și noapte corpul. În întuneric, pe ecran, trupurile voastre vor apărea din această cauză ca niște fantome...

— Hazlie distracție! dădu Andrei din umeri, afișind mai de parte aceeași indiferență pe care și-o propusese de la început s-o adopte.

Machiavel prinse a ride zgomotos:

— Faină glumă lugubră, așa-i?

Dickson îi întoarse spatele.

— Veți fi primii strigoi vii din lume, hohoti Machiavel pe același ton.

Fără să spună un cuvânt, Steinberg se ridică din pat, drept în fața lui Machiavel. Rînjind, acesta duse mîna la buzunarul de la piept unde avea arma tip „raza ucigătoare“. Dar Steinberg nu schiță nici un gest amenințător. Îl privi fix pe patagonez și deodată îl scuipea cu tot disprețul drept în față. Apoi se reazează pe pat.

Machiavel își mușcă mustața. Apoi, retrăgîndu-se încet, de-a-nda-ratelea, spre ușă, scriși:

— Razele vă vor distruge țesuturile trupului și veți muri în chinuri cumplite...

— Du-te dracului, odată! urlă și Dickson. Cel mai cumplit chin e să te suport aici, ticătosule!

— De fapt, puse Machiavel mîna pe clanță, voi ar fi trebuit să muriți mult mai tirziu; acum n-am nevoie decît de moartea acestui reporterăș, arată el cu degetul spre Andrei. Dar obrăznicia voastră v-a pecetluit soarta!

Steinberg apucă fulgerător sandala din picior și o zvirlă cu obidă asupra lui Machiavel. Acesta reuși să se ferească totuși la timp, și sandala se izbi de ușă. Patagonezul se strecură afară, și în același timp lumina se stinse în celulă, întinericul cel mai deplin luîndu-i locul.

Peste cîteva zile, cînd le aduse ca de obicei mîncare și aprinse pentru cîteva clipe lumina, paznicul îl găsi pe Dickson mort. Se sinucisese tăindu-și vinele de la mîini cu un blacheu de la sandală... Murise în tăcere, refuzînd să mai fie bătaia de joc a crudului patagonez...

Gardianul îi ceru lui Andrei să-l ajute ca să ducă mortul pînă la ascensor. Îl apucară de subsuori și de picioare și porniră pe galerii, după ce îl încuiară în celulă pe Steinberg.

La o cotitură a galeriei, gardianul se împiedică și căzu cît era de lat sub corpul neînsuflețit al lui Dickson. Ceea ce urmă fu atît de fulgerător încît Andrei nici azi nu-și poate explica datorită cărui impuls a acționat. Ca o panteră a sărit peste gardian lovindu-l în cap cu un pietroi. Apoi îi luă cheile și se repezi la celulă chemîndu-l pe Steinberg afară. Fiecare apucă cîte un trup tirîndu-l în celulă. Apoi Andrei șușoti la urechea lui Steinberg:

— Eu voi ieși la suprafață, dumneata dă-le drumul celorlalți. Să vă ascundeți în pădure... sau, mai bine, duceți-vă cu toții în poiana unde a aterizat „Meteorul“ nostru.

Apoi se mistui în bezna galeriei. Fiecare secundă era deosebit de prețioasă. Andrei știa că joacă acum o carte foarte mare. Își puse în gînd să încerce un ultim lucru: să arunce în aer ciuperca principală chiar dacă prin aceasta trebuia să piară o dată cu el orice suflu de viață din Pol-city. N-avea timp să ceară părerea celorlalți. Poate că mulți n-ar fi fost de acord cu această desperată tentativă, preferînd o viață de rob unei morți de om liber, dar ei

nu știau că sfârșitul lor era dinainte hotărît și nici Andrei n-avea cum să-i convingă. Așa că se hotărî să facă ceea ce-i dicta conștiința : să salveze restul omenirii chiar dacă pentru aceasta risca să se prăpădească viețile a o sută-două de oameni.

Dar cum va pătrunde în sala reactorului principal și de unde să-și procure explozibilul necesar ? Trebuia cu orice chip să dea de Pepitta. Numai ea îi putea fi de folos.

Cînd a ajuns la suprafață, soarta îl favoriza : era noapte. Se strecură ca o umbră spre clădirea unde era globul terestru urias, căci acolo erau și apartamentele în care ar fi putut-o găsi pe argentineană.

Într-adevăr, ideea se dovedî a fi bună. În sala globului terestru, ferestrele străluceau de lumină. Andrei știa că dacă s-ar fi cățărat pe o fereastră ca să privească înăuntru, imediat ar fi sunat alarma. De aceea se urcă într-un copac și de acolo privi în casă.

Machiavel cu o nuiă în mînă explica ceva Pepitței. El arăta mereu cu virful nuielii spre calota albă de pe glob, care ajunsese aproape de ecuator.

În contrast cu figura sa plină de satisfacție, Pepitta părea profund plictisită. Andrei o văzu cum la un moment dat se scoală de pe scaun și pleacă pe ușă. Apoi, spre marea sa surprindere, constată că iese în stradă și pornește spre celălalt capăt al orașelului. Andrei sări din copac și se luă pe urmele ei. La un moment dat o strigă cu glas înăbușit. Argentineana nu-l auzi la început, apoi se opri bănuitoare. Cînd Andrei se ivi din umbra unui zid, ea se dădu uimită un pas îndărăt, apoi îl apucă hotărîtă de braț și-l trase sub un garduș viu detrandafiri.

— Cum de-ai scăpat ? Cerule, cit îmi pare de bine !..

— N-avem timp de pierdut, signorina, o întrerupse Andrei. Trebuie să ne decidem. Avem de ales : viață sau moarte. Peste cîteva minute, Machiavel va fi înștiințat că am scăpat din celulă. Mă va găsi repede. Aici n-ai unde să te ascunzi.

— Îți voi da o armă, scriși Pepitta.

— Nu ! Trebuie să fac un gest mult mai important decît să-mi apăr viața. În cele cîteva minute ce ne-au mai rămas, trebuie să nimicim instalația infernală de aici... Numai așa moartea noastră nu va fi de prisos. Numai prin acest act răscumpărăm cu prețul doar al citorva vieți viețile miliardelor de oameni de pe pămînt. Mă ajuți, signorina ? Vrei ?

Pepitta îl ascultase în tăcere. Oftă adînc. Apoi îl apucă de mînă.

— Mi-e rușine că nu ți-am propus mai de mult soluția asta. Mă cutremur cînd mă gîndesc ce-o să se întîmple, dar ai perfectă dreptate.

Apoi retrăgîndu-se un pas :

— Așteaptă-mă lingă ciuperca cea mare. Mă duc să fac rost de o sticlură cu lichid incendiar. Vin peste cîteva minute. Vom da foc reactorului principal. Fiindcă nu se poate altfel, vom distruge această operă gigantică și genială...

Și Pepitta porni cu pași repezi înapoi, ultimele cuvinte fiindu-i înecate în plîns.

*

* * *

În sala imensului glob terestru, răsună deodată apelul de alarmă. Ecranul televizorului se luminează, și ofițerul de rond raportă lui Machiavel despre evadarea lui Andrei Bujur.

Dar nici nu termină bine, că în cameră năvăli un patagonez uluit, care repetă, cuprins de panică, aceleași cuvinte:

— Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit... Grup de inamici la marginea oazei... Radarul i-a descoperit.

— Aiurezi, pocitanie? Țipă Machiavel și-l lovi cu piciorul în spate. Cară-te de aici! Te-ai îmbătat probabil!

— Omul însă nu se dădu bătut:

— Inamici, slăpine... Vin peste noi...

Într-adevăr, ecranul televizorului se luminează din nou, și un sunet de alarmă răsună în încăpere. Apoi vocea ofițerului de rond se făcu din nou auzită:

— Un grup de oameni se apropie de Pol-city. Sint la doi kilometri de marginea oazei!

Machiavel rămase împietrit. Ochiul i se făcură mici de tot, și linia genelor deveni o spintecătură scăpărind scintei.

Omul din fața sa tremura ca varga. Machiavel îi întoarse spatele ca și când nici nu i-ar mai fi observat prezența. Apăsă pe un buton. În televizor apărură imaginea profesorului Saratoga dormind în pat. Nervos, Machiavel îi strigă fără nici un menajament să se trezească.

— Professore, îmbracă-te urgent și du-te imediat în sala reactorului principal! Dar urgent, auzi?

— De ce? mormăi bătrînul așezîndu-și părul ciufulit și uitîndu-se după papuci.

— În cinci minute să fii unde ți-am spus, continuă Machiavel implacabil. Trebuie să deplasezi barajul dezagregant de la paralela 72 tocmai în marginea oazei noastre! Auzi?

Bătrînul sări din pat și se încruntă punîndu-și halatul.

— Dar ce s-a întîmplat? Ce-i graba asta? Acum în puterea nopții?

— Fă ce ți-am spus și grăbește-te, professore, fiindcă un grup de dușmani au izbutit să se strecoare pînă aici și sint la doi kilometri de liziera pădurii! răspunse tăios Machiavel.

Apoi, ca pentru sine, ironic:

— Și dumneata dormi, professore, dormi!

Apoi, exasperat, întrerupse contactul prin televizor și, întorcîndu-se spre patagonez, care aștepta ordinele sale:

— Ia douăzeci de oameni din corpul de gardă și adu-i aici! Ți dau trei minute!

Omul porni în fugă să execute ordinul. În televizor apărură iar figura ofițerului de rond:

— Am prins doi dintre evadați! Ce facem cu ei?

— Lichidați-i pe loc! urlă Machiavel. Și la fel cu oricare de acum încolo, fără să mă mai întrebați. Cîți oameni au inamicii care se apropie de noi? mai întrebă el.

— După primele indicii nu cred să fie mai mult de douăzeci, treizeci de oameni...

— Sînteți niște dobitoци cu toții, gesticulă el furios. Am să vă spînzur de limbă. Cum de s-au putut apropia atîția oameni de Pol-city fără să-i simțiți? Dormiți de-a-npicioarele!...

— Au probabil un aparat care contracarează acțiunea radarului nostru, încercă ofițerul să explice.

Dar Machiavel îi arată pumnul și ieși turbat în stradă, unde-l aștepta plutonul de oameni pe care-l comandase.

*
* * *

În sala reactorului principal era întuneric. Andrei și Pepitta coborau precaut ținându-se de balustradă. Argentineana mergea înainte, iar telereporterul lumina cu lanterna, proiectînd fișa de raze peste umărul ei. Drept în față se afla marele cadran al oscilatorului catodic. Pe ecranul său raze ondulatorii șerpuiau în diferite culori ca un curcubeu cu apele învălmășite.

Un biziit surd ca al unui stup de albine le stăruia în urechi. Andrei nu-și putu opri un fluierat ușor de admirație. Pepitta se întoarse și-i puse palma pe buze.

— Sst! Dacă ne aude cineva!

— Tare-mi pare rău că n-am la mine aparatul de filmat! șopti el înăbușit. Aici e inima infernalei mașini care pregătește pieirea omenirii. Aș fi vrut s-o imortalizez pe peliculă!

Pepitta dădu din cap, sceptică:

— Tot s-ar distruge o dată cu noi! Crezi că va scăpa ceva neatins pe o rază de câteva mii de kilometri?...

— Ai dreptate, recunosc Andrei. Ce să fac dacă singele de reporter ce-mi curge în vine nu mă lasă în pace? Acesta este cel mai formidabil reportaj din cariera mea. Apoi adăugă cu amărăciune. Cel mai formidabil și singurul care n-o să fie televizat!

Se așternu o pauză în care biziitul surd al aparatelor umplea parcă un gol. Andrei stinse lanterna. Se obișnuise cu semiintunericul de aici.

— Vezi nișa aceea dintre cele două comutatoare de porțelan? Acolo trebuie să pui sticluța cu lichidul inflamabil. Dacă se topește siguranțele din nișă, întreaga instalație sare în aer.

Andrei se uită întrebător la însoțitoarea sa:

— Ești sigură că asta-i...

— Absolut sigură!

Andrei viri mina în buzunarul hainei și scoase sticluța cu lichidul inflamabil. O ridică și se uită în zare scuturînd-o puțin:

— Am promis Cristinei și lui Costăchel un pinguin regal, cu moț, și Isabellei un buchet de flori de la Polul Sud, murmură el înăbușit, ca pentru sine. Apoi după o pauză: Deci în nișă, acolo să răstorn sticluța? Să nu cumva să greșim!

— Nici o grijă. Tata mi-a spus de atîtea ori că acesta-i locul nevalgic al întregii instalații.

Andrei, care făcuse doi pași, se opri și, întorcîndu-se brusc, o întrebă mirat:

— Tata? Care tată?

Dar în acel moment ușa din spate se deschise și un snop puternic de lumină irupse în cameră. Pepitta tresări și-l apucă de mină pe Andrei, lipindu-se de perete. În prag apărură o siluetă care-i păru telereporterului cunoscută. Omul răsuci un cumutor. O lumină orbitoare inundă sala. Andrei abia reuși să-și înăbușe un strigăt de uimire: jos, înainta spre oscilatorul catodic profesorul Saratoga!...

Nici o îndoială că el era: părul alb, statura potrivită, ochii vii, mersul zvelt...

Pepitta îl strînse mai puternic de mină. Pieptul ei se ridica și se lăsa, iar respirația-i devenise șuierătoare. Profesorul urma să dea neapărat cu ochii de ei, după ce ar fi făcut cițiva pași. Andrei strecură sticluța înapoi în buzunar și se pregăti să sară asupra lui. Pepitta însă, simțindu-l că se încordează, scrișni chinuită :

— Lasă, e tafa !

Andrei întoarse capul atît de violent, și uitătura sa fu probabil atît de uluită, încît argentineana nu mai adăugă nimic, ci îl apucă mai strîns cu amîndouă mîinile de braț.

Intr-adevăr, după cițiva pași, profesorul îi zări. Nici uluiala lui nu fu mai mică.

— Pepitta ! își încrucișă el brațele pe piept. Ce cauți tu aici ?

Glasul îi tremura. Se opri la un pas de cei doi și, impresionat probabil cel mai mult de faptul că își găsisse fiica înțeleștată de brațul unui străin, nu mai șliu ce să spună.

Andrei ar fi vrut să profite de clipele acelea de zăpăceală și să arunce sticluța cu lichidul inflamabil în nișa cu siguranțele instalației, dar Pepitta îl ținea atît de strîns încît îi simțea unghiile în carne.

În sfîrșit bătrînul rupse tăcerea !

— Și dînsul, arătă el cu capul spre Andrei, ce-i cu el aici ?

Apoi, ducîndu-se cițiva pași mai departe, începu să se plimbe agitat cu mîinile la spate.

Cînd se uită la Pepitta, Andrei o văzu că plînge... Înțelese totul. Într-o clipă i se lămuriră toate cite nu le pricepuse pînă atunci. Tot ce fusese straniu în purtarea de pînă atunci a Pepittei acum se lămurea perfect : argentineana nu avusese niciodată curajul să mărturisească că guvernatorul era însuși tatăl ei, pentru că și-ar fi divulgat și trădat propriu-i părinte. Ce luptă titanică se dăduse în sufletul acestei minunate fete ! Între iubirea filială și datoria față de umanitate, între dragostea pentru iubit și fidelitatea ce trebuia s-o poarte părintelui ei, între durerea de a-și vedea tatăl dement și manevrat de alții și neputința de a întreprinde ceva s-a dat probabil o crîncenă dispută care, desigur, neconținut i-a răscolit sufletul, sfișindu-l cumplit.

Cum de a izbutit să ascundă atîta vreme această dramă ? Cum a sperat atîta timp că o va duce cu bine pînă la capăt ? Cum s-a hotărît la supremul sacrificiu ?

Pepitta nu-l mai ținea de mină. Se rezemase de zid. Tot trupu-i era zguduît de suspine. Își îngropase fața în palme și plîngea. Saferea o amară deziluzie. Pierduse totul : și logodnicul, și tatăl. Dintr-o dată fusese despuiată și de cîinste, și de speranțe.

Atunci Andrei se hotărî să vorbească :

— Nu trebuie să vă pară rău, signorina ! Tatăl dv. e de vină...

— Cine ești dumneata ? răcni bătrînul venind amenințător spre Andrei.

— Unul dintre milioanele de oameni care-ți sînt dușmani în clipa de față ! spuse telereporterul liniștit.

Bătrînul rinji :

— Moltîi nemici, molto onore !¹

¹ Mulți inamici, multă onoare.

Andrei scoase sticluța din buzunar :

— O vedeți ? Vrem să topim siguranțele reactorului principal !

Bătrînul se dădu doi pași îndărăt :

— Ești nebun !

Apoi către Pepitta !

— Și tu, fiica mea !...

— Și ea, urmă Andrei netulburat. E tinără, e frumoasă, e iubită, are dreptul la viață ! Dumneala ai sechestrat-o aici.

— Hm ! ricană Saratoga. E iubită...

Și începu să se agite furios.

— Așadar ne-ai trădat ! Și de ce ? Iți trebuia amor ? Nu erai fericită fără iubit ?...

— N-aveți dreptate, profesore ! I se împotrivi Andrei. Și dv. ați iubit odată. Fiica dv. este fructul și mărturia acestei dragoste...

— Mai bine nu se naștea ! Blestem clipa cînd acest copil a venit pe lume !

Și bățind din picior :

— Ah, cînd te-ai născut erai un boț vinăt de carne ! Cu minile mele ți-am format capul. Era moale și lunguieț. De ce nu ți l-am strivit atunci în pumni ? Ți l-am fasonat cu grijă și ți l-am strîns la piept cu duioșie.

Apoi, dezolat, lăsînd minile să-i cadă de-a lungul trupului :

— Și acum iată ce a putut să conceapă capul tău ! E îngrozitor !... M-ai trădat ! De ce ? De ce, Pepitta ? Pentru un bărbat... pentru un mascul...

— Tată, strigă Pepitta, nu mă înțelegi, tată ! Nu m-ai înțeles nicînd și mai puțin decît oricînd în clipa de față...

Bătrînul oîță amarnic și veni de se sprijini de balustradă :

— Am crezut că cel puțin noi doi, eu și cu tine, sîntem fără de prihană. Noi doi puteam să punem la zid lumea întreagă pentru că noi n-aveam păcate... Am vrut să fac o lume mai bună, credeam că noi doi, cel puțin, avem ascendentul moral de a condamna la pieire o lume ticăloasă, dar văd că m-am înșelat... N-ai mai avut răbdare... Pentru fericirea ta n-ai pregetat să încerci o crimă...

Bătrînul era și el pradă unei intense frămîntări lăuntrice. Iși duse palma la frunte și continuă ca pentru sine :

— M-ai distrus, Pepitta ! Egoismul tău mi-a dat lovitura de grație !

Apoi crud, poruncilor :

— Hai, ia-ți iubitul și piei din fața ochilor mei !

Atunci Andrei luă mina Pepittei într-a sa și interveni :

— Vă înșelați, profesore ! Nu pe mine mă iubește fiica dv. ! Nu eu sînt logodnicul ei !

Bătrînul ridică fața mirat :

— Logodnicul signorinei e departe, la mii și mii de kilometri de aici. Eu sînt numai un prieten care a vrut s-o ajute. Gestul fiicei dv. e un gest nobil, mare, altruist. Egoist sînteți dumneavoastră, profesore.

Pepitta nu mai plîngea. Se reculesese într-atît încît ceru lui Andrei să tacă și, dezlîpindu-se de zid, își înfruntă tatăl :

— Știu că nu trebuia să fac ce-am făcut ! Crezi că mi-a fost ușor, tată ? Nopti întregi am stat cu ochii deschiși luptîndu-mă cu groaznicele gînduri ce mi se învălmășeau în cap, în capul ăsta pe

care, cum ai spus adineauri, l-ai ținut în palme când am venit pe lume și l-ai mângâiat cu duioșie... Câtă suferință pînă m-am hotărît la acest pas!... Iubesc, da, așa-i! Nu mi-e rușine! Mi-e rușine că n-am avut niciodată curajul să-ți mărturisesc acest lucru! Și nu iubesc de ieri, de azi. Sint ani de cînd am înfîlînit pe omul visurilor mele. În Elveția, în Alpi, acolo mi-am țesut visul meu de dragoste... Și l-am tăinuît fiindcă întotdeauna a trebuit să-l tăinuiesc. Ai fost ba internat în ospiciu, ba urmărit de poliție, ba absorbit aici de instalațiile tale, ba la vînătoare în taiga... Ai fost pretutindeni, numai aproape de inima mea n-ai fost! Niciodată, de ani de zile, de cînd această blestemată idee îți stăpînește cugetul, nu m-am simțit cuibărită în inima și gîndurile tale ca odinioară. Și cît am așteptat clipa în care bunul și blindul meu tată să mă cuprindă de umeri și să mă întrebe: „Tu nu iubești, fiica mea, pe nimeni? Nimeni nu ți-a furat inima? Poate că aștepti binecuvîntarea mea? Poate că ai rămas tot fetița mică din trecut, care n-are curajul să spună că a luat o notă slabă la școală sau că a certat-o profesoara?”. Nu, niciodată nu te-a preocupat sufletul meu. Mi-ai expus totdeauna în amănunt planurile tale. Oh, mi se făcea părul măciucă atunci cînd le auzeam. Dar tu nu observai nimic! Ochii tăi străluceau la gîndul spectaculoasei și grandioasei epoei pe care o pregăteai omenirii. Nu băgai de seamă cum te urmăream cu inima îndurerată și nici cum adesea ochii mei inotau în lacrimi. Erai prea absorbit de planurile tale „magnifice”. Cum să mai îndrăznesc să-ți spun că iubesc!... Ai fi ris sau ai fi reacționat ca acum. Ce s-a petrecut acum, aici, n-a fost decît confirmarea temerilor mele. Am avut dovada cea mai bună că — în desperarea mea — chiar dacă aș fi încercat să-ți spun dorul ce mă chinuiește tot ar fi fost fără rezultat!...

Bătrînul se așează ostenit pe prima treaptă a scării. O asculta atent pe fiica lui și o privea cu niște ochi cum niciodată n-o mai privise pînă atunci: amestec de surprindere și dezamăgire, interes și iritare, melancolie și regret.

Pepitta însă nu-l cruță:

— Și totuși te-am urmat. M-am supus cum trebuie să se supună o fiică iubitoare și te-am însoțit pretutindeni. O clipă, o dată, acum doi ani, m-a fulgerat gîndul răzvrătirii. Dar n-am mers pînă la capăt. Am renunțat. Am înțeles de atunci că mie nu mi-e permis să iubesc. Că trebuie să jertfesc visul meu de fecioară pe altarul ambițiilor tale nemăsurate... M-am resemnat. Mi-am îngropat dragostea, și nimeni n-o să mai știe vreodată nimic de ea. Resemnarea mi-a limpezit însă mîntea. Capul, capul acesta, pe care tu l-ai ajutat să vină pe lume, m-a învățat să judec rece, logic, obiectiv. O dată pasiunea înfrîntă, el și-a făcut din plin datoria. Am renunțat la iubire, dar gestul acesta m-a costat scump: el mi-a luat un vîl de pe mînt. Atunci fapta dumitale oribilă mi-a apărut în toată hidoșenia ei egoistă. Eu am renunțat la ceea ce aveam mai scump, este rîndul dumitale să plătești. Omenirea e mai presus de orice, înfînit mai presus decît iubirea dintre doi tineri sau ambiția deșartă a unui inventator de geniu. Omenirea trebuie salvată. În veci nu aveam să mai iubesc, dar iubirea mea avea să trăiască mai departe, vie, în iubirile tuturor generațiilor de tineri ce se vor iubi în viitor pe pămînt! Aveam eu oare dreptul să privesc omenirea de ceea ce e

mai sfint în viața unui om? Nu! Și așa a luat naștere gândul trădării, tată. Așa m-am zbatut îngindurată nopți de-a rindul, așa m-am zbugiunat singură, luptînd cu deznădejde cruntă împotriva tuturor hulelor pe care astfel de gânduri le ridicau în sufletul meu. Și tu n-ai băgat de seamă niciodată nimic! Tată, tată, întinse Pepitta miinile, de ce m-ai părăsit?

Bătrînul părea copleșit de o amară tristețe. Urcă cele câteva trepte și-și strînse fața la piept, tăcut. Ochii săi aveau expresia unui om care privește departe... ale cărui gânduri îl poartă pe alte meleaguri...

— Scumpa mea! o mîngîie el pe păr. Ai suferit mult. Sufletul tău chinuit s-a zbatut prea tare. Sint un tată rău!... Totuși ce mult te iubesc! Abia acum îmi dau seama! Nu-î nimic. Încă nu-î totul pierdut.

Și îngropîndu-și fața în părul ei și cuprinzîndu-i capul în palme:

— Ce groaznic rău era să fac!... Cum nu mi-am dat seama că distrug ceea ce mi-e mai scump pe lume. Nu te necăji, tatăl tău nu e chiar atît de ticălos. Am să te fac totuși fericită!...

Cu mișcări lente, bătrînul se desprinse din îmbrățișarea fiicei sale. Pepitta își lipi fruntea de pieptul lui Andrei. Saratoga cobori scara și înainte pînă în mijlocul sălii. Aici viri degetele în buzunarul vestei, scoase ceva și duse la gură. Apoi cu batista își șterse fruntea. Mai făcu cîțiva pași și apucă pirghia de oprire a instalației. O împinse greu într-o parte, și zumzăitul surd se stinse imediat. Reactorul principal încetase să mai funcționeze.

— Acum totul e în ordine! zîmbi el. Vezi, Pepitta, tătîcul tău te iubește și nu te-a uitat, porni el către ea cu brațele întinse.

Făcu cîțiva pași. Deodată se împletici și se rostogoli pe podea.

Pepitta scoase un strigăt și alergă spre el.

Bătrînul se ridică într-o rină; părul răvășit îi acoperea fruntea și ochii. Întinse brațul:

— Dă-mi mîna!

Apoi șuierat, gîfîit:

— Pepitta, am fost orb! Abia acum văd!...

Pepitta se aplecă și-l cuprinse în brațe, zguduindu-l:

— Nu, nu vreau! Tată! Vom fi fericiți! Am vorbit prostii! Iartă-mă! Oh, se cutremură ea zărînd pe jos cioburile unei fiole, ce-ai făcut, tată? De ce ai făcut asta? Și se repezi pe scări strigînd după ajutor.

În clipa aceea, ușa se deschise, și în capul scărîlor apărî Ion Vilsan. Pepitta nici nu-l observă. El însă o prinse de braț. Fără să-și dea seama, Pepitta se lipi suspinînd de pieptul lui. Abia cînd sala se umplu de oameni, ea deschise ochii și prin pinza de lacrimi i se păru că vede ca în vis chipul scump al logodnicului ei.

— Cît te-am așteptat, iubite! murmură ea și leșină în brațele lui.

*
* * *

Astfel s-a sfîrșit cu bine unul dintre cele mai fantastice și dramatice episoade înregistrat vreodată în istoria omenirii.

Poate că cititorul ar dori să mai știe ce s-a întîmplat cu Machiavel și cu patagonezii de la Pol-city, să afle amănunte asupra

luptei dintre aceștia și expediția trimisă de Uniunea interparlamentară... ș.a.m.d.

Machiavel a fost ucis în luptă, primindu-și astfel pedeapsa bine meritată. Patagonezii, în bună parte, s-au predat după moartea șefului lor, mai ales că mulți începuseră de cităva vreme să cirtească împotriva lui, sătui de munca excesivă la care-i supunea.

Nu mai are rost, așadar, să stăruim asupra acestui capitol.

Mai bine să vedem ce s-a întâmplat mai departe cu principalii noștri eroi.

CAPITOLUL XVIII

Din nou acasă

În fața statuii lui Matei Corvin la Cluj, se adunase o mulțime imensă. Toată piața din fața catedralei gemea de lume. Școlile își suspendaseră cursurile în ziua aceea, magazinele trăseseră obloanele, prin oraș circulația era paralizată.

La picioarele statuii ecvestre, se construise o mică platformă ca un ring de box.

La ora 10,30, pe cer apărură un elicopter. Mulțimea începu să urle și să zvrile în sus cu pălării și flori. Elicopterul coborî pe platformă, și din el ieși Andrei Bujor, însoțit de Ion Vilsan și Pepitta.

Niciodată piața n-a răsunat de urale atât de puternice, nicidecum monumentala statuie n-a fost martora unei atare manifestări de simpatie, unei primiri atât de entuziaste. Minute întregi fiecare om din public se lăsa purtat pe aripile freneziei. Mai ales cînd Isabela Bujor urcă împreună cu cei doi copii pe estradă, părea că zidurile groase și solide de piatră înnegrită, sprijinite de contraforturi, ale catedralei se vor sfărîma de tunetul aplauzelor și strigătelor ce făceau să clocotească văzduhul.

Între timp, pe estradă mai urcă mama lui Vilsan și Alecu Damian, șeful teledredacției posturilor romine.

În cele din urmă, mulțimea se potoli. Șeful teledredacției îl rugă pe Andrei Bujor să facă o declarație pentru publicul care cunoștea acum prea bine rolul jucat de telereporter în extraordinara aventură de la polul intangibil. Filmul realizat de Andrei Bujor în timpul „prizonieratului” din oază (și în special scena ospățului cu carne de mamut) devenise celebru și fusese transmis de posturile de televiziune din lumea întreagă încă din primele zile ale cuceririi Polciului.

Stringîndu-și copiii la piept, Andrei vorbi :

— Dragi prieteni,

Sînt emoționat nu numai pentru că am reușit să scap cu bine împreună cu tovarășii mei din cea mai ciudată aventură a secolului nostru. Sînt emoționat nu numai fiindcă mă văd întors, după o absență de doi ani, în patria mea, în orașul meu, în mijlocul familiei mele. Sînt emoționat nu numai pentru că mă primiți cu atîta căldură. Peste toate aceste emoții se mai adaugă una. Azi, 17 noiembrie 1980, împlinesc treisprezece ani de căsnicie...

Mulțimea izbucni într-un tumult de urale atât de asurzitor, încît Andrei trebui să se oprească. Cu greu se potoli această nouă dovadă de simpatie. Cînd, în sfîrșit, putu din nou să ia cuvîntul, spuse :

— Sînt emoționat pentru că la a unsprezecea aniversare am pro-

mis soției mele: să ne întâlnim în acest loc la ora 10,30 și nu m-am putut ține de cuvânt din cauzele pe care le cunoașteți. Iată, se uită el din obișnuință la ceasul montat pe verighetă, au trecut de atunci doi ani și... șapte minute. Abia acum pot să mă prezint la întâlnirea promisă... Sper că scumpa mea Isabela mă va ierta...

Fu iar o explozie de aclamații de nedescris.

Costăchel șopti la urechea tăticii lui :

— Și nouă ne-ai promis ceva atunci!

Andrei făcu o mină de uituc, nu-și amintea ce promisese copiilor și dădu din umeri cam stinjenit.

— Să-ți aduc aminte, tăticele: un pinguin cu moț pentru mine și un pescăruș pentru Costăchel! interveni Cristina.

Andrei clătină aprobativ din cap:

— Ah, da! Imi pare rău, dar...

— Ba n-ai uitat, făcu Pepitta un semn către cineva din elicopter, și în ușa aparatului apărură un pinguin moțat căscind plictisit din cioc și frecându-se cu aripile-i cioturoase și negre pe burta-i albă și proeminentă; în spatele său, o focă drăgălașă întindea curioasă capul, mirosind cu mustățile canaturile ușii.

Andrei strinse mâna Pepitței:

— Cum să-ți mulțumesc!

— Ai pomenit odată, într-un moment critic, de această promisiune făcută copiilor, știi tu, acolo la Pol-city în sala reactorului principal... Toată viața voi ține minte fiecare amănunt cit de neînsemnat din noaptea aceea.

Cînd aplauzele conțeniră, reprezentantul radioteleviziunii se adresă lui Vilsan:

— Vă rugăm să ne spuneți și dv. ceva: bunăoară ce se va face cu Pol-city pe viitor?

Vilsan nu era deloc în largul său. Dacă ar fi fost vorba să facă o expunere de izobare și izoterme, un buletin meteorologic sau o prognoză a timpului probabil, ce ușor i-ar fi venit! Parcă n-ar fi fost tot el acela care a parcurs sute de kilometri sub pământ și s-a luptat corp la corp răpunindu-l pe Machiavel-Gheară de pumă!

Începu să vorbească încet, rar:

— Nu vă pot spune prea multe... Știu totuși că oaza de la Pol-city va fi menținută și mărită... Polul Sud se va transforma într-o regiune cu climă acceptabilă datorită instalațiilor inginerului Sevilla pe care grupul „A.G.” a izbutit să le salveze intacte. Omenirea va beneficia de geniala invenție care era cit pe aci să-i aducă sfârșitul. În felul acesta, defunctul inventator își va răscumpăra parte din răul pe care l-a produs la un moment dat lumii. Nu vreau să-l apăr pe tatăl soției mele, dar cred că nu greșesc cînd afirm că vina sa este mult mai mică decît a societății în mijlocul căreia a trăit... și care l-a împins prin șicanele ei la actul nebunesc...

Aplauze puternice dovediră că publicul era de aceeași părere. Un delegat al Institutului meteorologic internațional urcă la tribună și prinse de pieptul Pepitței ordinul „Marele curcubeu” ce i se conferise de fapt... „post-mortem” la Congresul extraordinar al meteorologilor de la Stockholm.

Cînd Pepitta fu solicitată să spună cîteva cuvinte, ea mărturisî:

— Mulțumesc din suflet pentru această distincție... Aș fi fost complet fericită dacă tatăl meu ar fi trăit. În sfârșit, nu pot ieși lu-

crurile în viață chiar așa cum ți le dorești. Regret că dintre noi lipsește cineva care ar fi meritat pe deplin să împărtășească bucuria triumfului: Igor Savciov.

Mulțimea începu să freacăte și să discute cu voioșie :

— Cultivatorul de lăcuste !

— Reprezentantul firmei „Holod“ !

— Siberianul de dincolo de cercul polar !

Căci toată lumea cunoștea importanta contribuție a siberianului la cucerirea polului intangibil ; devenise o figură populară în lumea întreagă. La un moment dat, oamenii ridicară pe cineva pe brațe deasupra capetelor lor. Omul strigă din toate puterile :

— Transmiteți prin posturile noastre de radioteleviziune un cald salut de recunoștință lui Igor Savciov din partea cetățenilor orașului Cluj. Propun să-l numim „cetățean de onoare“ al orașului.

Vacarmul aplauzelor fu atit de mare încit credeași că nu se va mai potoli niciodată. Publicul nu mai avea nici flori, nici pălării, nici batiste căci pe toate le aruncase mai înainte în entuziasmul nestăvilnit ce-l cuprinsese. De aceea mulți își scoaseră hainele și le roteau deasupra capului, iar pe statuia lui Matei Corvin se cățărară o mulțime de copii, care-și îndreptau aparatele de filmat spre estradă.

— O ultimă întrebare, se apropie iar de Andrei Bujor reprezentantul posturilor romine de televiziune. Ce proiecte de viitor aveți ? Unde veți pleca în curind în căutare de reportaje senzaționale ? Credeți că pe Marte ar fi rost de...

Dar Isabela Bujor interveni :

— Deocamdată să mai stea și pe acasă ! A colindat destul prin lume... E timpul să se ocupe și de... educația copiilor săi.

A fost un hohot homeric de ris.

S F I R Ș I T

CONCURSUL CLUBULUI GLUMEȚILOR

În cele ce urmează vă prezentăm două fragmente din două lucrări celebre științifico-fantastice. Vă rugăm pe dv. să recunoașteți care sînt titlurile acestor două lucrări și care este autorul:

I

— *La șapte sute șaptezeci de mîle de Liverpool, răspunse cu o liniște imperturbabilă mister Fogg.*

— *Piratule! răcni Andrew Speedy.*

— *Te-am chemat, domnule...*

— *Hoș de mare, vîndător al mărilor!..*

— *...domnule, reluă Phileas Fogg, ca să te rog să-mi vinzi corabia dunitale.*

— *Nu! Pe toți dracii, nu!*

— *Căci sînt silit s-o ard.*

— *Să-mi arzi corabia mea?*

— *Da, cel puțin părțile de sus, căci ne lipsește combustibilul.*

— *Să-mi arzi vasul! răcni căpitanul Speedy, care nici nu mai putea rosti silabele. O corabie care prețuiește cincizeci de mii de dolari?!...*

— *Iată șizeci de mii! răspunse Phileas Fogg oferind căpitanului o grămadă de bilete de bancă.*

II

„Ziua de joi, 27 august, a fost o dată nespus de importantă pentru călătoria noastră subpămînteană. Nu mă pot gîndi la ea fără ca inima să nu mi se strîngă de groază. Din ziua aceasta, mintea noastră, judecata noastră, ingeniozitatea noastră nu ne-au mai servit la nimic și am devenit pur și simplu jucăria fenomenelor naturii.

La ora șase dimineața eram în picioare. Peste puțin trebuia să ne deschidem calea prin stratul de granit, cu ajutorul fulmicotonului.“

PREDATI METALELE VECHI

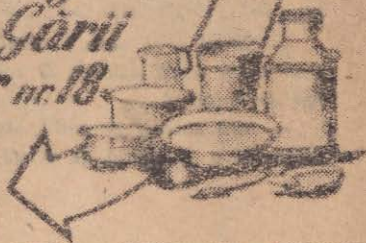
1000Kgr.

la

300Lei

ICM

*In Bucuressti
la depozitele din:
Str. Cuşitul de Argint nr. 14
si Sos. Gării
Ober nr. 18.*

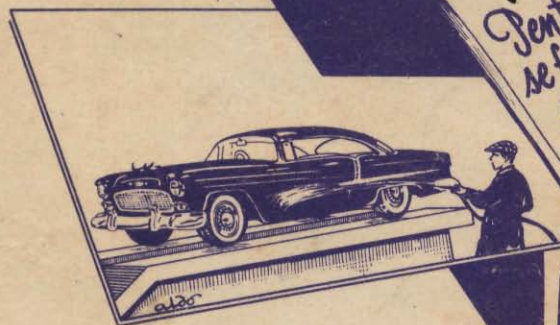


si la toate depozitele

I.C.M. ^{din} **TARA**



**STAȚIA de
SPALAT
ȘPRITUIT
ȘI GREȘAT**



Pentru instituții
se fac abonamente
lunare.
Plata în numerar
în virament.
Program
orele 7-22

Bdul GH. COȘBUC nr.22

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU